

Kdo chce třídít plechovky, nachodí se. K nejbližšímu kontejneru je to skoro půl kilometru

26.11.2024 - | Plzeňský Prazdroj

„Kontejnery na plechovky mají lidé skoro půl kilometru daleko a někde chybí úplně. To je jen jedna z příčin neúčinného systému třídění, v jehož rámci se momentálně daří vysbírat jen 30 % plechovek. Dalších 70 % bohužel končí na skládkách, ve spalovnách nebo se válí přímo v přírodě. A to je katastrofa nejen pro životní prostředí, ale i nesmyslné plýtvání, protože hliník by mohl být znovu využitý,“ uvádí manažer udržitelnosti Plzeňského Prazdroje Ivan Tučník.

Průzkum ukázal, že k místům, kde lze odevzdat prázdné plechovky, to mají lidé pětkrát dál než ke sběrným nádobám pro PET lahve. Z odpovědí respondentů vyplynulo, že mají kontejnery na plechovky vzdálené v průměru 446 metrů, zatímco žluté kontejnery stojí podle obalové společnosti EKO-KOM 89 metrů daleko[1]. Skoro 18 % lidí kontejner v místě svého bydliště dokonce vůbec nemá, dalších takřka 8 % o něm neví. Více než čtvrtina Čechů tak nemůže plechovky třídít. Navíc, když už ti poctiví dojdou až ke kontejneru na plechovky, najdou ho v 81 % případů přeplněný. *„Ale ani když lidé nakonec vhodí plechovku do správného kontejneru, tak neví, jak se s ní dále naloží. V Česku se nyní z vytríděného hliníku nevyrobí ani jedna nová plechovka. Maximálně se tento materiál používá jako čínidlo při výrobě oceli, z níž už hliník zpátky získat nelze,“* říká Ivan Tučník.

Půl miliarda nevyužitých plechovek

Z 820 milionů plechovek, které se v Česku ročně uvedou na trh, se tak 520 milionů recyklace vůbec nedočká, protože je lidé vyhodí do směsného komunálního odpadu. Každoročně tím nenávratně mizí přes 11 tisíc tun hliníku v hodnotě kolem 450 milionů korun.

Řešením ale není navýšení počtu kontejnerů na kov. Podle propočtů Ministerstva životního prostředí by k dosažení 90 % míry sběru ve stávajícím systému třídění musel být umístěn barevný kontejner před každým rodinným domem v ČR. To by znamenalo více než dva miliony kontejnerů. Pokud by se PET lahve a plechovky třídily odděleně, jako je tomu dosud na většině míst v Česku, stálo by to 2,8 miliardy korun a následný provoz systému pak 3,3 miliardy korun ročně. Velkou část by musel pokrýt státní rozpočet nebo rozpočty obcí, zatímco zálohový systém z veřejných rozpočtů nepožaduje ani korunu.

Zálohování by oproti současnému systému třídění umožnilo vrátit k opětovnému použití téměř veškeré nápojové plechovky a lidé by měli jistotu, jak se s materiálem dále nakládá. Z navracené plechovky vznikne opět plechovka. *„Lidé by je mohli pohodlně vracet cestou na nákup. Zkušenosti ze Slovenska i dalších evropských zemí ukazují, že zálohy zajistí sběr přes 90 % použitých plechovek,“* dodává Ivan Tučník.

Lidé preferují plechovky

Plechovky jsou u spotřebitelů stále žádanějším obalem a jejich obliba roste dlouhodobě. *„Zatímco v roce 2019 činil podíl plechovek v našem portfoliu 18 %, letos to je už přes 29 %. Během několika málo let se dotáhly na vratné skleněné lahve, které jsou dlouhodobě nejprodávanější. A letos v létě*

plechovky dokonce předstihly skleněné lahve a staly se dočasně naším obalem číslo jedna. Je tak jen otázkou času, kdy se stanou celkovou obalovou jedničkou. Proto je třeba co nejrychleji zajistit jejich efektivní sběr a následné opětovné využívání. To umožní pouze zálohování,” vysvětluje obchodní ředitel Plzeňského Prazdroje Roman Trzaskalik. Důvodem dlouhodobého zájmu lidí o plechovky je jejich nižší váha a také rychlejší vychlazení nápoje.

Na sousedním Slovensku spustili zálohování v roce 2022 a díky tomu se skokově zlepšila recyklace hliníkových plechovek. Aktuálně se u našich východních sousedů díky zálohovému systému daří získat zpět přes 92 % plechovek. Veškeré vysbírané plechovky jsou opět využity na výrobu nových.

Hliník lze totiž recyklovat prakticky do nekonečna, a to bez dopadů na jeho kvalitu. Plechovka vyrobená z recyklátu chrání nápoj stejně dobře jako ta z nového hliníku, ale současně má výrazně nižší uhlíkovou stopu. Podle podílu recyklátu v obalu se na její výrobu spotřebuje až o 95 % méně energie než u plechovky vytvořené z panenského materiálu. Plechovka vyrobená z recyklátu má až o 80 procent nižší uhlíkovou stopu. *„Zálohový systém by umožnil zvýšit podíl recyklátu v našich plechovkách, který je nyní v Česku kolem 60 %. V současné době ale musíme veškerý recyklovaný hliník nakupovat v zahraničí,”* dodává Ivan Tučník.

Zálohový systém na hliníkové plechovky a PET lahve nyní funguje v 16 evropských zemích. V příštím roce se k nim přidá Polsko a Rakousko. Česko tak bude v rámci Evropské unie patřit k minoritě států, které zálohový systém ještě nemají. Navíc podle nové legislativy EU, která je těsně před finálním schválením, mají členské země v roce 2026 vysbírat 80 % plastových lahví a plechovek. Pokud na tuto hranici nedosáhnou, měly by zálohový systém zavést.

Poznámka pro editory:

- *Průzkum zpracovala agentura Ipsos v listopadu 2024 na vzorku 1028 respondentů, kteří reprezentují strukturu české populace.*
- *Maximálně šetrné chování k životnímu prostředí je součástí filozofie podnikání Plzeňského Prazdroje. Zaměřuje se na recyklaci a opětovné využívání obalů, dlouhodobě snižuje spotřebu vody, maximálně využívá obnovitelnou energii a omezuje používání plastů. Do roku 2030 by měla výroba Plzeňského Prazdroje dosáhnout uhlíkové neutrality. Do roku 2050 chce Plzeňský Prazdroj dosáhnout nulové uhlíkové stopy napříč celým dodavatelsko-odběratelským řetězcem.*
- *Plzeňský Prazdroj se dlouhodobě snaží o maximální cirkularitu obalů, aby byly v co největší míře vratné nebo znovu použitelné. I proto spoluzaložil v roce 2021 s dalšími nápojovými firmami v Česku Iniciativu pro zálohování, která otevřela dialog o zavedení plošného zálohového systému na PET lahve a plechovky.*
- *S exportem do 50 zemí celého světa je Plzeňský Prazdroj lídrem mezi výrobci piva v regionu a největším exportérem českého piva.*
- *Plzeňský Prazdroj získal v roce 2023 v žebříčku aliance Byznys pro společnost TOP Odpovědná firma tři první místa: v hlavní kategorii „TOP odpovědná velká firma“ a v oborových kategoriích „TOP odpovědná firma v inovacích“ a „TOP odpovědná firma v životním prostředí“.*

[1] Vzdálenost byla stanovena společností EKO-KOM jako pocitová vzdálenost na základě spotřebitelského průzkumu:

https://www.ekokom.cz/wp-content/uploads/2022/05/Vyrocní_shrnutí_FINAL.pdf

<https://www.prazdroj.cz/kdo-chce-tridit-plechovky-nachodi-se-k-nejblizsimu-kontejneru-je-to-skoro-pu-1-kilometru>